

40715

R A P O R T .

Skutkiem otrzymanej wiadomości o wyjeździe za granicę - do Paryża - szeregu paszkarzy żydów z polskimi paszportami zagranicznymi, z polecenia p.mjra Kasprzyckiego zbadałem procedurę wydawania tych paszportów na wyjazd zagranicę przez Biuro Min.Spraw Zagranicznych. Min.Spraw Zagr. kieruje się zasadą, iż paszportów zagranicznych wnaogół się nie wydaje - otrzymać je można w wyjątkowych tylko wypadkach. Wydawanie paszportów należy do t.zw.Biura Komunikacji M.S.Z.

Procedura przyjęta jest następująca: Petenci wnoszą podanie do M.S.Z. wypełniając odnośne druki, wyszczególniając przyczyny wyjazdu i dołączając 4.fotografje.Podanie podpisane być musi przez dwóch poręczycieli. Biuro Komunikacji wysyła podanie do zaopiniowania do Sztabu Gen. względnie do Zandarmerji Polowej i do Milicji Miejskiej. Na skutek tych opinji M.S.Z. udziela lub odmawia paszportu, w razie zaś udzielenia paszportu prawo na wyjazd otrzymuje petent dopiero po zezwoleniu odnośnego D.O.G.

Wobec zakazu wyjazdu dla mężczyzn w wieku od 18 - 35 lat M.S.Z. przed udzieleniem paszportu skierowuje podania do D.O.G., które zgadza się, lub odmawia petentowi prawa wyjazdu.

To współdziałanie czynników wojskowych i cywilnych ma na celu uzyskanie możliwie ścisłej kontroli nad ruchem granicznym, korzysta nie jednak z tego prawa kontroli przez te czynniki jest ogromnie wadliwe. A więc na kilkadziesiąt przejrzanych przezemnie podań

1/ Milicja Miejska nie dała ani jednej ujemnej opinji o petencie, używając stale formuły "N.N. w domu x cieszy się opinją bardzo dobrą", lub ograniczając się do stwierdzenia tożsamości poręczycieli. Zachodzą częstokroć wypadki, iż Sztab Generalny daje opinie "podejrzany o szerzenie idei bolszewickich, odmówienie paszportu wskazane", wówczas, gdy M.M.stwierdza, że petent "cieszy się opinją bardzo dobrą"/Alfred Wilner, podanie Nr 596, i t.p.

2/ Zandarmerja polowa przeważnie kierując się chęcią nieprzychylnego załatwienia sprawy, daje jednak opinie niedbale, pisze ją na maszynie, nie zaopatrując żadnym podpisem. Tak np. księdza Sieczkę Fr

YUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

YUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

zgoła zagadkowe, jak np. "ze względu na sytuację polityczną, nie poleca się"/?!/. Zdarzały się nawet wypadki, gdy Zandarmerja dawała taką opinię, pomimo przychylnego załatwienia przez Sztab Generalny /Nr 168/paszp.36403/.

3/ D.O.G.W. idzie w kierunku jaknajwiększych ułatwień i zupełnie ze sprawowania kontroli ze swej strony rezygnuje. Por. Jędrzejewicz stale "nie widzi przeszkód" nawet, gdy petenci są w oznaczonym wieku poborowym - dotychczas D.O.G.W. tak samo, jak Milicja nie odmówiło w wydaniu ani razu.

W wypadkach, gdy poręczyciele są ludźmi znanymi w społeczeństwie (którzy przeważnie przez uprzejmość opinii nie odmawiają), lub gdy potent uzyskuje polecający dokument z innych ministerstw /M. Handlu i Przem., M. Skarbu, M. Oświecenia Publ./ lub instytucji społecznych /Magistraty Miwjskie, Towarzystwa i t.p./ co uzyskuje się łatwo, M.S.Z. wydaje paszport, pomijając drogę opiniodawczą Zandarmerji, jak też i wówczas, gdy poręczycielami są wyżsi urzędnicy M. Spr. Zagr., lub sam Wice Minister, jak się to już w sposób zupełnie niewłaściwy niejednokrotnie zdarzało.

Z tych wszystkich czynników jedynie Zandarmerja polowa zdaje się rozumieć konieczność kontroli kom. zagranicznej, czyni to jednak w sposób niedostateczny, niedbały, dzięki czemu z jednej strony przepuszcza cały szereg paskarzy, z drugiej lekkomyślnymi opiniami obniża tylko swą powagę.

Jeżeli dodać do tego pewne osłabienie intensywności pracy urzędników Min. Spr. Zewn. ciągle ^{niewłaściwie} przerzucanych z sekcji do sekcji i zwalnianych z posad w związku z fluktuacją ministerjalną ^{ze} zmianą ministrów, szefów departamentów i t.p./ to stanie się zrozumiałem, że dzisiejszy stan kontroli komunikacji zagranicznej, pomijając całkowicie wszelkie nieraz konstatawane nadużycia graniczne, jest zupełnie niewystarczającą.

Przed wprowadzeniem doskonalszego systemu kontroli komunikacji zagranicznej można zaostrzyć system obecny przez

1/ pouczenie władz wojskowych i cywilnych,

2/ zniesienie systemu poręczycielstwa lub ustalenie zasady, że poręczenie w żadnym wypadku nie zwalnia M.S.Z. od obowiązku zasiągania

opinii czynników policyjno-wojskowych,

3/zakaz surowy urzędnikom ministerjalnym poręczania podań paszportowych i

4/instrukcję ścisłą dla władz pogranicznych.

Dnia 22/II/1919. 1/113 Janusz Gładysz

NACZELNE DOWÓDZTWO WOJSK POLSKICH

ADJUTANT GŁÓWNY GENERALNA

WARSZAWA

L. Dz. 403/1919 r.

złącz. Wydział

Wydawanie paszportów dla obywateli państwa polskiego. Komunikacji W.S.Z. Procedura przyjeta jest następująca: Petenci wnoszą do Wydziału, składając odnośne druki, wyłączone przesyłki wyjazdu i dołączając 4. fotografie. Podania podpisane być muszą przez dwóch poręczycieli. Biuro Komunikacji wysyła podanie do zaopiniowania do Sztabu Gen. włącznie do Żandarmerji Polowej i do Milicji Wiejskiej. Na skutek tych opinii W.S.Z. udziela lub odmawia paszportu, w razie zaś udzielenia paszportu prawo na wyjazd otrzymuje patent dopiero po zezwoleniu odnośnego D.O.G.

Wobec zakazu wyjazdu dla mężczyzn w wieku od 18 - 35 lat W.S.Z. przed udzieleniem paszportu skierowuje podania do D.O.G., które mogą dać się, lub odmawia patentowi prawa wyjazdu.

Te wątpliwości czynników wojskowych i cywilnych ma na celu uzyskanie możliwie ścisłej kontroli nad ruchem granicznym, korygując nie jednak z tego prawa kontroli przez te organy jest ogromnie wątpliwe. A więc na kilkadziesiąt przejranych przesłane podań

1/ Milicja Wiejska nie dała ani jednej ujemnej opinii o petencie, używając stale formuły "W.N. w domu i cieszy się opinią bardzo dobrą", lub ograniczając się do stwierdzenia tożsamości poręczycieli. Zachodzą częste wypadki, iż Sztab Generalny daje opinie "pojętym o szerzeniu idei bolszewickich, odmówienie paszportu wskazane", wówczas, gdy W.S.Z. stwierdza, że patent "chcący się opinią bardzo dobrą"/Alfred Wilner, podanie Nr 596. i t.p.

2/ Żandarmerja polowa przeważnie kieruje się chęcią rychłego załatwienia sprawy, daje jednak opinie niejednokrotnie maszyniś, nie zaopatrując żadnym podpisem. Tak np. kaptur

PILSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

LSU
NEW
ARCHIVES
New York

4

Min. W. W.
Min. W. W.
Min. W. W.

opini i czynników policyjno-wojskowych.
3/sekretarzu urzędni ministerstwa
portowych i
instrukcje dla władz portowych.

dnia 22/II/1917
Min. W. W.

Min. W. W.
Min. W. W.
Min. W. W.

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York

PIŁSUDSKI
INSTITUTE
ARCHIVES
New York